

خلاصه میرتی

وضعیت سنجی مواضع نیروها و جریان های سیاسی در قبال ابعاد بحران کرونا

■ احسان خضری

مقدمه

مشهور است که بشر در طول تاریخ در هیچ عرصه‌ای به اندازه «سیاست» از خود بی‌کفایتی نشان نداده است. اکنون با شیوع بیماری کووید-۱۹ بار دیگر آزمونی دشوار برای سیاست و دولت پیش آمده است تا بلکه دامان خود را از این اتهام پاک کرده، از آلام انسان‌ها بکاهد و در راستای رسالت حقیقی خود یعنی تأمین مصالح عمومی قدم بردارد. سیاست در ایران با همه بازیگرانش، مثل همه کشورهای دنیا یک هدف را دنبال می‌کند؛ اینکه «از بحران جان سالم به در برد!» از طرفی، کرونا طوفانی است که وقتی فروکش کرد، صحنه سیاست را هم دستخوش تغییر خواهد کرد. جریان‌ها و احزاب تلاش می‌کنند به مدد این بحران، عناصر گفتمانی خود را در حوزه‌های معرفتی، اجتماعی و سیاسی به میدان آورند و موقعیت خود را تثبیت بخشند. این تلاش‌ها باعث عرضه تفسیرهای متفاوت بر سر موضوعاتی واحد می‌شود. گزارش حاضر

نشان می‌دهد در قبال کرونا، نیروها و جریان‌های سیاسی در چه نقطه‌ای ایستاده‌اند و با چه عینکی به تحولات می‌نگرند. در ادامه برای صورت‌بندی تقابل گفتمانی جریان انقلابی و جریان اصلاح‌طلب - اعتدالی، شش محور استخراج شده است.

۱. ریشه ویروس

۱-۱. جریان انقلابی

جریان انقلابی نسبت به ماهیت طبیعی ویروس کووید-۱۹ به دیده تردید می‌نگرد و معتقد است سناریوی دست‌ساز بودن این ویروس در محیط آزمایشگاهی جدی است. از نظر این جریان عقل حکم می‌کند به غربی‌ها که سابقه اقدامات مشابه دارند مظنون باشند؛ هر چند شواهد تجربی کافی برای اثبات این ادعا وجود ندارد. این تلقی روزهای نخست شیوع ویروس به صورت جدی وجود داشت؛ اما رفته‌رفته با درگیر شدن اروپا و آمریکا، کمتر بدان

پرداخته می‌شود.

۱-۲. اصلاح‌طلب - اعتدالی

این گروه یا ماهیت آزمایشگاهی ویروس را یکسره منکر می‌شود و ذیل تئوری‌های توطئه دسته‌بندی می‌کند یا در جستجوی عامل انسانی، به اعتبار خاستگاه ویروس (چین) و میزان قربانیان آن (بیشتر در غرب)، چینی‌ها را متهم می‌کند که در پی زمین‌گیر کردن غرب هستند.

گفتنی است طیف وسیعی در میانه دو جریان انقلابی و اصلاح‌طلب، نسبت به منشأ ویروس سکوت نموده یا اظهارنظر درباره آن را به دوره پس از پایان بحران موکول کرده‌اند.

۲. میزان و جهت تغییرات

۲-۱. جریان انقلابی

در ادبیات تولیدی نیروهای انقلابی، با تکیه بر